

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Psychosociální aspekty pandemie chřipky

dopady a možnosti pomoci občanům
a zasahujícím profesionálům

Michal Zelenka
Štěpán Vymětal
Michaela Krtičková

Oddělení psychologie OPe MV ČR

Proč tento materiál vznikl?

- pandemie chřipky způsobená novým typem viru Pandemic (H1N1) 2009
    - lidstvo nemá protilátky
    - nejistota ohledně vývoje pandemie
      - „Chřipka typu A (H1N1) se nijak neliší od běžné sezónní chřipky. Nevíme však, jaký průběh bude mít tato nová chřipka na podzim, až se setká s virem sezónní chřipky.“ (Ministerstvo zdravotnictví ČR)*
  - pandemické hrozby v nedávné minulosti – SARS, antrax, ptačí chřipka, plicní mor a další
  - zvětšující se riziko budoucích hrozeb – zneužití biologických zbraní (terorismus, nedemokratické politické režimy)
- Je dobré být připraveni na různé i neočekávané situace.

Materiál je členěn do 3 částí:

A. Dopady a možnosti pomoci občanům

Informace pro zasahující pracovníky (zdravotníky, psychosociální pracovníky, členy IZS, pracovníky neziskových organizací, dobrovolníky a jiné)

B. Možnosti psychosociální podpory zasahujícím profesionálům

Informace pro vedoucí pracovníky, pracovníky krizového řízení a zasahující personál

C. Informace a doporučení pro veřejnost

A: Dopady a možnosti pomoci občanům

1. Možné psychosociální důsledky pandemie (na co být připraveni)

- Ovlivnění řady oblastí veřejného a soukromého života společnosti.
„Předpokládá se, že psychosociální stopy pandemie dalece převáží ty medicínské, které samy o sobě budou značné.“ (Kanadský pandemický plán)
- Vlivy pandemie na psychiku a chování lidí – neznámo, nejistota, protrahovanost může vést k psychickým, fyzickým a sociálním problémům
- Více ohrožené skupiny obyvatel (pohlaví, ekonomické a sociální znevýhodnění, tělesně a duševně znevýhodnění, lidé se speciálními jazykovými a komunikačními potřebami, věk, zaměstnání).

2. Psychosociální intervence

- Principy
- Psychologická první pomoc
- Koordinování a naplňování základních potřeb
Schopnost lidí uspokojovat své základní potřeby je klíčová pro zachování pocitu kontroly nad situací a celkové životní spokojenosti.
- Poskytování informací, krizová komunikace
Umožnění přístupu k přesným a včasným informacím je během jakékoliv krizové události pro pocit spokojenosti lidí velmi důležité a nemůže být nahrazeno.
- Normalizování denního života – podpora iniciativy zasažených
- Podpora v truchlení a smutku
- Psychosociální třídění (triage)

B: Možnosti psychosociální podpory zasahujícím profesionálům

- Potřeba rychlé akce
- První kroky v poskytování podpory zasahujícím pracovníkům
  1. Stanovit odpovědnost za péči o zaměstnance příslušné osobě
  2. Poskytnout emoční, informační a věcnou podporu
  3. Udržovat dobré mezilidské vztahy a smysl pro humor!
- Duševní hygiena – psychosociální prevence
- Na co dávat pozor
- Kdo může pomoci?

C: Informace a doporučení pro veřejnost

Doporučení pro občany:

1. Sledujte informace
2. Sdílejte pravdivé informace
3. Respektujte oficiální informace, doporučení a pokyny
4. Snažte se sami přispět ke zvládnutí situace
5. Spolupracujte, udržujte ducha pospolitosti
6. Nebojte se obrátit na odborníky

Další informace lze získat:

Z internetu:

- Ministerstvo zdravotnictví <http://www.mzcr.cz>
- Světová zdravotnická organizace <http://www.who.cz>, <http://www.who.int/en/>
- Státní zdravotní ústav <http://www.szu.cz/>
- Evropské centrum pro kontrolu nemocí (ECDC)
<http://www.ecdc.europa.eu/en/Pages/home.aspx>,
http://www.khskk.cz/khsdata/epi/clanky/casto_kladene_otazky_na_tema_virus_chripky_A_H1N1.pdf
- Centrum pro kontrolu nemocí <http://www.cdc.gov/>
- Magistrát hl. m. Prahy <http://magistrat.praha.eu>
- Specializované internetové servery o chřipce <http://www.pandemie.cz/home>,
<http://www.chripka.cz>
- Principy Krizové intervence
<http://www.psychiatriepropraxi.cz/pdfs/psy/2003/06/10.pdf>

Na linkách důvěry <http://www.linkyduvery.cz>

Z aktuálního zpravodajství v médiích

Od praktických lékařů, psychologů, psychiatrů, sociálních pracovníků.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odkazy na nás:

- Všechny tři části naleznete ke stažení samostatně v elektronické podobě na webových stránkách Ministerstva vnitra CR na linku: **www.mvcr.cz/psychologie**
- Vaše podněty ke zlepšení tohoto materiálu prosím zasílejte na **ops@mvcr.cz**

Děkujeme.